

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การอบรมและขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการจัดระบบสารสนเทศ ในโรงเรียน แตกต่างกัน

2. โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ ที่มีประสบการณ์ผ่านการฝึกอบรม และไม่ผ่านการฝึกอบรม มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบสารสนเทศ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 98 คน และครูผู้รับผิดชอบด้านระบบข้อมูลและสารสนเทศ จำนวน 98 คน รวมทั้งหมด 196 คน ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการทดสอบสมมติฐานใช้ค่า t-test , F-test และเปรียบเทียบเมื่อพบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำ พัฒนาแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จนได้แบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีค่าความเชื่อมั่น 0.9548 และแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยกำหนดหัวข้อไว้กว้าง ๆ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดระบบสารสนเทศ ในโรงเรียนดีเด่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรรีรัมย์ เขต 4 ขอให้ออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และนำแบบสอบถามแจกจ่ายไปยังโรงเรียนตามเป้าหมายทางไปรษณีย์และกำหนดวัน รับคืน โดยผู้วิจัยติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ถึงโรงเรียน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 196 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัย ได้ดำเนินการด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว กำหนดค่าสถิติที่มีระดับนัยสำคัญที่ .05
5. วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงหาความถี่ค่าร้อยละ ค่าถามปลายเปิด เสนอข้อมูล

เป็นตารางประกอบความเรียง

6. วิเคราะห์ด้วยวิธีการอุปมาน กรณีข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรรีรัมย์ เขต 4 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน

ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านการประมวลผลข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การอบรม และขนาดของโรงเรียน มีดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการประมวลผลข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ

2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การอบรม พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ

2.3 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการนำข้อมูลไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน โดยด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ในโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนใหญ่ ส่วนด้านการนำข้อมูลไปใช้เมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน พบว่าในโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่

3. สรุปข้อเสนอแนะที่เป็นปลายเปิด ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน ซึ่งปรากฏผล ดังนี้ การดำเนินงานการระบบสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ดังนี้ 1) โรงเรียนควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ 2) โรงเรียนควรมีนโยบาย เกี่ยวกับการดำเนินงาน การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศอย่างชัดเจน 3) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้ร่วมดำเนินงาน 4) ผู้บริหารและครูควรร่วมมือกัน พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อนำไปพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน และ 5) โรงเรียนควรได้รับการช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

4. ผลการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร จำนวน 6 คน และครูผู้รับผิดชอบข้อมูลและสารสนเทศ จำนวน 6 คน ซึ่งผู้วิจัยต้องการทราบถึงสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียนดีเด่น มีผลงานเป็นที่ยอมรับของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 พบว่า มีประเด็นสำคัญในการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศมาจากแหล่งความรู้ต่างๆ ที่สำคัญคือ การศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ การอบรมสัมมนา การค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตและจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน

2. แนวทางการวางแผนการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในโรงเรียน ส่วนใหญ่ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ การประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจ ขอบข่ายและภารกิจของงาน การออกคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบตามแผนงาน การกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามแผน การติดตามตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงาน

3. การดำเนินงานระบบข้อมูลและสารสนเทศการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวปฏิบัติ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแต่งตั้งคณะกรรมการ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติเกินครึ่ง คือ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาวิจัย การพัฒนาบุคลากรให้มีความชำนาญในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนข้อเสนอแนะพบว่า ควรมีการชี้แจงและทำความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การดำเนินงานระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการตรวจสอบข้อมูล พบว่า ได้มีการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลก่อนการจัดเก็บ ตรวจสอบข้อมูลหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล และจำแนกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะงานของสถานศึกษา ส่วนน้อยที่ไม่ได้ปฏิบัติ คือการแต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลในเรื่องความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูล

5. การดำเนินงานระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการประมวลผลข้อมูล พบว่า ได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการประมวลผลข้อมูล ตรวจสอบผลของการประมวลผลข้อมูล มีการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ กำหนดให้มีขั้นตอนในการประมวลผลข้อมูล และกำหนดระยะเวลาในการประมวลผลข้อมูล การพัฒนาบุคลากรในการประมวลผลข้อมูล

6. การดำเนินงานระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล พบว่า ได้มีวิศวกรผู้คนที่ใช้จัดทำข้อมูลสารสนเทศ มีการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศโดยใช้แฟ้มข้อมูล และจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่ ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติเกือบครึ่ง คือ มีห้องที่เป็นศูนย์ข้อมูล จัดเก็บข้อมูลยังไม่เป็นระบบ

7. การดำเนินงานระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่ได้วิเคราะห์แล้วให้เป็นปัจจุบัน วิเคราะห์ข้อมูลได้ทันตามกำหนด ของการใช้งานและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทุกครั้งก่อนนำไปใช้ มีบางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ คือ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติประเภทข้อมูลเป็นปรนัย การพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนข้อเสนอแนะ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล

8. การดำเนินงานระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการนำข้อมูลไปใช้ พบว่า ได้มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการประกันคุณภาพเพื่อรองรับการประเมินจากหน่วยงาน ภายนอก นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติงาน และนำข้อมูลสารสนเทศรายงาน ต่อหน่วยงานต้นสังกัด บางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ คือ นำเสนอข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การเก็บข้อมูลอย่างสม่ำเสมอแต่ไม่นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีการใช้ ข้อมูลสารสนเทศให้มากขึ้นผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญกับเรื่องข้อมูลสารสนเทศ

9. การให้บริการและการเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการให้บริการด้านข้อมูลและสารสนเทศ โดยการนำเสนอผลงาน ของนักเรียน ครูและโรงเรียน ในรูปแบบต่าง เช่น การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ การนำเสนอในรูปแบบกราฟหรือแผนภูมิ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ นำเสนอผลงานในระบบอินเทอร์เน็ตผ่านทางเว็บไซต์ของโรงเรียน และการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศ สำหรับหน่วยงานที่ต้องการ

10. ปัญหาและ อุปสรรค ในการดำเนินการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ พบว่า โรงเรียน ส่วนใหญ่ ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญและขาดเครื่องมือที่ทันสมัยในการดำเนินงานการจัด ระบบข้อมูลและสารสนเทศ ไม่มีการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลก่อนการจัดเก็บและ ตรวจสอบข้อมูลหลังการเก็บรวบรวม ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลในเรื่องความถูกต้องและความ สมบูรณ์ของข้อมูล มีการเก็บข้อมูลอย่างสม่ำเสมอแต่ไม่นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ อย่างจริงจัง

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดระบบสารสนเทศ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า มีประเด็นที่ค้นพบซึ่งน่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่แนวทางในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศ ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยความคิดเห็นของผู้บริหารในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในด้านการประมวลผลข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า ระบบสารสนเทศเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการกิจขององค์การสมัยใหม่ เนื่องจากการบริหารงานในปัจจุบันมีความยุ่งยากกว่าในอดีต ปัจจุบันความรู้ด้านข้อมูลและสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์ และหน่วยงานจะต้องปรับบทบาทให้ทันกับความก้าวหน้า ประเทศไทยเราจึงต้องเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ก้าวเข้าสู่สังคมสารสนเทศ ซึ่ง เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์นับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการพัฒนาการศึกษา การวางแผนการศึกษาและคุณภาพการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนทุกระดับ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรียา นทีศิริกุล (2542 : 100-101) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง สภาพปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สภาพการ จัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทุกขนาดและทุกลักษณะงานมีความเห็นสอดคล้องกัน คือ ทุกด้านมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเป็นสายลักษณะอักษร เครื่องมือในโรงเรียนที่ทันสมัยไม่เพียงพอ และ ค่อนข้างประสิทธิภาพ ขาดงบประมาณที่จัดสรรสำหรับงานแต่ละด้าน โดยเฉพาะด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล จะมีการวางแผนไว้ก่อนอย่างชัดเจนด้านการตรวจสอบข้อมูลมีการกำหนดวิธีตรวจสอบข้อมูลไว้ แต่เวลาตรวจสอบจะทำเพียงบางครั้ง ด้านการประมวลผลข้อมูลขาดเครื่องมือเพื่อประมวลผลข้อมูล โดยเฉพาะ ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ส่วนใหญ่จะมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ไว้ดูแลโดยตรง ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้งานแต่น้อย ด้านการนำข้อมูลไปใช้กระทำการประชาสัมพันธ์สารสนเทศต่าง ๆ ในโรงเรียนแก่ผู้เกี่ยวข้อง

ไม่ต่อเนื่อง และใช้สารสนเทศที่มีอยู่ในโรงเรียนไม่ครบถ้วน ชังสอคล้องกับ กุศล วรณวงศ์ (2542 : 138-139) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องศึกษาการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ครู อาจารย์ จำแนกตามสถานภาพและ ขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน มีการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนอยู่ใน ระดับปานกลางด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายชื่อที่ดำเนินงาน อยู่ในระดับมากหรือปานกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้าน การตรวจสอบข้อมูล คือ มีการมอบหมายบุคลากรในการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล คือ มีการใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล คือ มีแฟ้มสำหรับเก็บ สารสนเทศอย่างเพียงพอ และมีการจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล คือ มีการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ คือ มีการนำเสนอสารสนเทศ ไปวางแผนปรับปรุงพัฒนางานของ โรงเรียน อีกทั้งผลการวิจัยของ สมเกียรติ อธิรัตน์ (2543 : 72-73) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการศึกษาการปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติ การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 6 ด้าน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้ พบว่า ข้าราชการครูโดยส่วนรวมและข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง มีการปฏิบัติการจัดระบบสารสนเทศ โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และ อีกด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ข้าราชการครูโดยส่วนรวม และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง มีการปฏิบัติการจัดระบบสารสนเทศโดยภาพรวมและ เป็นรายด้านอีก 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก และอีก 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนข้าราชการ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติการจัดระบบสารสนเทศโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน อีก 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และอีกด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงผลการวิจัยของวาสนา จาตุรงค์รังสี (2541: 111-112) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษา การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการจัดหน่วยงาน ให้รับผิดชอบ การจัดระบบสารสนเทศโดยเฉพาะ มีการมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ที่ชัดเจน บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล ประมวลผล ข้อมูล และนำเสนอข้อมูล ได้พัฒนาความรู้ความสามารถด้วยตนเองจากการศึกษาเอกสาร

โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีงบประมาณ แต่มีเพิ่มเอกสาร ผู้เก็บเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องคิดเลข เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกค่อนข้างเพียงพอ มีการเก็บข้อมูลตามขอบข่ายงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละข้อมูลส่วนใหญ่ได้นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนของโรงเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์การอบรม มีดังนี้ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการประมวลผลข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ จำแนกตามประสบการณ์การอบรม พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ก็เพราะอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นผู้กำกับดูแลเกี่ยวกับงานทุกงานในโรงเรียน ส่วนครูเป็นผู้ลงมือปฏิบัติในส่วนที่ตนรับผิดชอบเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภักดี จำนวนังค์ (2540 : 68) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทางการบริหารต่างกัน มีปัญหา การจัดระบบสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ปัญหาการนำข้อมูลไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 13 ปี มีปัญหาการนำข้อมูลไปใช้ อยู่ในระดับสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป

การจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการนำข้อมูลไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน โดยด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ในโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และด้านการนำข้อมูลไปใช้ พบว่าในโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและ ขนาดใหญ่

ผลการวิจัยปรากฏดังกล่าวนอกจากจะเนื่องมาจากเหตุผลที่กล่าวไว้ในข้อ 2 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยจะเห็นว่ามีความใกล้เคียงกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ย 4.67 โรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย 4.60 และ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 4.57 อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีครู 3 - 6 คน การบริหารงานของผู้บริหารจะเป็นแบบกันเอง ไม่เป็นทางการมากนัก อีกทั้งมีฐานข้อมูลจำนวนน้อยจึงทำให้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนในโรงเรียนขนาดกลาง การบริหารงานขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการสถานศึกษาเพียงผู้เดียว อีกทั้งมีบุคลากรค่อนข้างมาก จึงทำให้มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง และการบริหารงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ ถึงจะมีโครงสร้างการบริหารที่มีผู้รับผิดชอบในงานต่าง ๆ โดยตำแหน่งชัดเจน เป็นระบบ แต่ก็ปริมาณงานเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโชคชัยพัฒนา อุ่นเมือง (2542 : 93-94) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดระบบสารสนเทศสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศสถานศึกษาของครู อาจารย์โดยส่วนรวม และจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติเป็นรายชื่อ พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 19 ข้อ ส่วนอีก 1 ข้อที่เหลือ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ ได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประมวลผล ยกเว้น ครู อาจารย์โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก 2) ผู้บริหารและครูวิชาการ มีระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศสถานศึกษา โดยส่วนรวม และรายชื่อ ไม่แตกต่างกัน แต่ครู อาจารย์ในโรงเรียนขนาดต่างกันโดยส่วนรวมและเป็นรายชื่อ จำนวน 10 ข้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นในการวางแผนทางการพัฒนาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดระบบสารสนเทศ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 4 ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาระบบสารสนเทศ ให้ชัดเจน และผู้อำนวยการ โรงเรียนควรมีการวางแผนการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศไว้ล่วงหน้าเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและชุมชน โดยใช้เทคนิค

มีวิธีการในจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศที่หลากหลาย ทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ การเก็บรวบรวม ข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดหน่วยการคลังหรือข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้

1.2 ผู้อำนวยการ โรงเรียนควรเร่งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ ในโรงเรียน โดยอาจจัดในรูปแบบการประชุมสัมมนา หรืออาจนำคณะครูไปศึกษาดูงานในโรงเรียน ดีเด่น มีผลงานเป็นที่นิยมของผู้ปกครองและชุมชน

1.3 ระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนควร ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย เป็นปัจจุบัน ได้แก่ โรงเรียนควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ อย่างเร่งด่วน โรงเรียนควรกำหนดนโยบาย แนวทางการปฏิบัติระบบสารสนเทศอย่างชัดเจน ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้ร่วมดำเนินการ และควรนำเอาข้อมูลและสารสนเทศ ไปใช้เพื่อการบริหารและพัฒนาการเรียนการ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการพัฒนางานด้านระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในโรงเรียน จากข้อค้นพบในขอบเขตที่ดำเนินการ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียน โดยมุ่งเน้นปัจจัยการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อนำผลการศึกษา ไปปรับพฤติกรรมและประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในโรงเรียน จากผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียน ต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างตัวชี้วัดประเมินคุณภาพการดำเนินงานระบบ ข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน